

Μάθημα: Θεωρίες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης (εαρινό εξάμηνο)

Καθ. Μ. Τσινισιζέλης

Διδάσκουσα : Δρ. Φιλίππα Χατζησταύρου

Αντικείμενο του μαθήματος

Αυτό το μάθημα θα επιτρέψει στους φοιτητές που έχουν ήδη μια καλή γνώση της λειτουργίας της ΕΕ, να εμβαθύνουν τη γνώση τους σχετικά με το πως η θεωρία μπορεί να μας επιτρέψει να καταλάβουμε καλύτερα τις λογικές που υποβαστούν τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Αντικείμενο του μαθήματος είναι τα βασικά θεωρητικά μοντέλα της Ευρωπαϊκής ενοποίησης, η ένταξη των θεωρητικών ρευμάτων στην ιστορική εξέλιξη της ΕΕ, η αναφορά στους βασικούς εκφραστές των θεωρητικών προσεγγίσεων και στις ακαδημαϊκές συζητήσεις/διαμάχες.

Η παρουσίαση/συζήτηση της κάθε θεωρητικής προσέγγισης και της εξέλιξης της θα εμπλουτίζεται με εμπειρικά παραδείγματα (πολιτικές ΕΕ, άρθρα τύπου, πολιτικά σχόλια, θεσμικά κείμενα κτλ). Μιλώντας για τις θεωρίες θα προσπαθήσουμε να διαβάσουμε την ιστορική εξέλιξη της ΕΕ, αλλά και τ'ανάπαλιν, παρακαλουθώντας την επικαιρότητα θα δούμε ποια θεωρητική προσέγγιση προσιδιάζει καλύτερα στην κατανόηση της.

Διαλέξεις

1. Οι προβληματικές της ΕΕ, η ιστορικο-πολιτική εξέλιξη τους.
2. Η επιρροή της θεωρίας των Διεθνών Σχέσεων στη θεωρία της ευρωπαϊκής ενοποίησης (ρεαλισμός, φιλελευθερισμός).
3. Η ομοσπονδιακή θεωρία, η συνομοσπονδία και ο ευρωπαϊκός ομοσπονδισμός (μέρος 1°).
4. Η ομοσπονδιακή θεωρία, η συνομοσπονδία και ο ευρωπαϊκός ομοσπονδισμός (μέρος 2°).
5. Η συνταγματική εξέλιξη της ΕΕ. Ο ρεπουμπλικανισμός.
6. Ο λειτουργισμός και η θεωρία των συναλλαγών.
7. Η μεγάλη θεωρία : ο νεο-λειτουργισμός. Ο μετα-λειτουργισμός.
8. Ο διακυβερνητισμός και η θεωρία των διεθνών καθεστώτων. Ο Φιλελεύθερος διακυβερνητισμός.
9. Η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση
10. Νεο-θεσμικές προσεγγίσεις
11. Ο κοινωνικός κονστρουκτιβισμός
12. Ο εξευρωπαϊσμός.
13. Οι θεωρίες: ανταγωνιστικές ή συμπληρωματικές; Μεθοδολογικός και επιστημολογικός πλουραλισμός.

Προτεινόμενο ανάγνωσμα: **Rosamond Ben, Θεωρίες ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, Μεταίχμιο, 2004** (Αναγνωστήριο Εθνικής Βιβλιοθήκης).

Επίσης:

- Χρυσοχόου Δημήτρης, Δοκίμιο για τη Διεθνή Θεωρία – Νέες μορφές κυριαρχίας και Συναρχίας, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2006.
- Χρυσοχόου Δημήτρης Ν., Θεωρία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης, Παπαζήση, Αθήνα 2003 (Βιβλιοθήκη Παντείου Πανεπιστημίου).
- Χρυσοχόου Δημήτρης Ν., Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Πολιτική Θεωρία: Η Πρόκληση του Ρεπουμπλικανισμού (Ι. Σιδέρης, 2004, επιμέλεια με Κ. Α. Λάβδα).
- Wiener, A., & Diez, T. (Eds.), *European Integration Theory* (2 ed.). Oxford: Oxford University Press, 2009 (Βιβλιοθήκη ΕΑΠ, Πάτρα και ΑΠΘ).

Αξιολόγηση

- Παρουσία και συμμετοχή στο μάθημα
- Εργασία (προαιρετική, 15%)
- Τελική γραπτή εξέταση (85% με εργασία).

Εργασίες

Επιλέξτε ένα από τα παρακάτω θέματα και αναλύστε το αντίστοιχο εμπειρικό παράδειγμα κάνοντας χρήση της θεωρίας.

- **Η κρίση της άδειας καρέκλας (1965-1966) και η αποδυνάμωση της νεο-λειτουργιστικής λογικής.**
- **Οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης και η εφαρμογή τους μέσα από το πρίσμα της νεο-θεσμικής προσέγγισης.**
- **Η Έκθεση Spinelli (1984), η Έκθεση Herman (1994), η ευρωπαϊκή συνταγματική Συνθήκη (2005), και η ομοσπονδιακή και συνταγματική προοπτική της ΕΕ.**

Η εργασία είναι ατομική, έκτασης 4.500 λέξεων (*γραμματοσειρά Times New Roman, μέγεθος χαρακτήρων 12, με διάστιχο 1,5*) και πρέπει να περιέχει σύντομη και σχετική με το θέμα βιβλιογραφία.

Όσοι ενδιαφέρονται αποστέλλουν την εργασία στη διδάσκουσα (filippa@eliamep.gr). **Προθεσμία υποβολής 15 Ιουνίου 2012.**